

доступні більш точні дані нефінансового характеру; більш високий рівень довіри у відносинах з основними зацікавленими особами; більш вірні рішення щодо розподілу ресурсів, у тому числі щодо зниження витрат.

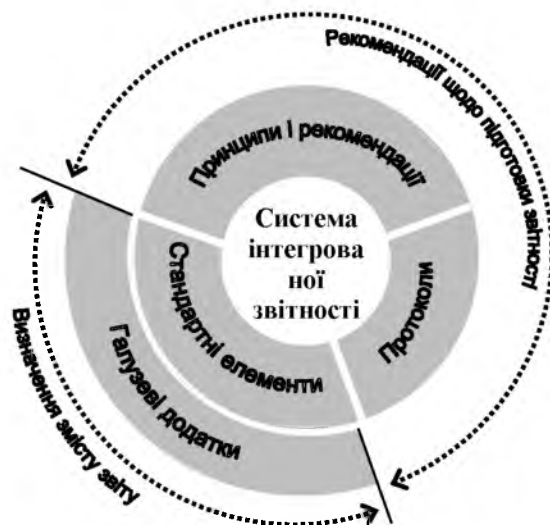

Рис. 2. Методологічна база підготовки інтегрованої звітності компанії

Інтегрована звітність дає більше розуміння для перегляду показників та прийняття рішень, пояснює, яким чином сталий розвиток впливає на активність і ведення бізнесу компанії. Вона може бути додатковою конкурентною перевагою для компаній. Нефінансовий звіт є інструментом прозорості і підзвітності компанії, який допомагає знайти нових партнерів і інвесторів. Надання стратегічної інформації про майбутню ефективність діяльності компанії і її потенціал сприяє укріпленню її репутації на фондовому ринку. Інтегровані звіти розкривають основні ризики і можливості з погляду керівництва та орієнтовані на минуле, майбутнє і стратегічний взаємозв'язок. Така інформація надає можливість оцінити ефективність управління капіталом за всіма його складовими: фінансовим, виробничим, кадровим, інтелектуальним, природним і соціальним, їх взаємозалежність і роль в досягненні головної мети. В сучасних умовах розширення показників звітності за рахунок нефінансової інформації є основним шляхом для досягнення стратегічних цілей і подолання впливу чинників невизначеності ринкового середовища на сталий розвиток компанії.

О. В. Кравченко, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛІНГУ В БАНКАХ

До числа основних причин банкрутства вітчизняних банків відносять недосконалість планування, політики та управління. Труднощі, з якими стикаються банки щодо здійснення антикризових заходів, обумовлені, передусім, відсутністю в переважній більшості з них служби контролінгу.

Реалізуючи певну стратегію розвитку банк, здійснює організацію внутрішніх процесів і створює відповідну організаційну структуру. Система контролінгу включається в організаційну структуру банку та містить завдання, організацію, інструменти контролінгу. Складність внутрішнього середовища суб'єкта, нестабільність зовнішнього позначаються і на багатоаспектності процесу управління і різноманітності підходів та методів контролінгу, що використовуються банком.

Загальна концепція контролінгу охоплює широкий спектр інструментів та технологій управління, загальними рисами яких є формалізація цільових показників, планування і контроль досягнення цілей. Застосування цієї концепції призводить до побудови особливої методології.

Контролінг передбачає цілеспрямовану сукупність методів та інструментів з метою організації процесів аналізу, планування, обліку та контролю, що дозволяє швидко адаптуватися до змін ззовні, забезпечуючи максимальну синхронізацію внутрішніх процесів для прийняття ефективних управлінських рішень.

Впроваджуючи контролінг необхідно враховувати, що наступні аспекти: банк є системою з певним набором цілей, частини якої тісно взаємопов'язані; його діяльність орієнтована на досягнення запланованих показників; контролінг виступає інтегруючою і координує підсистемою контуру управління; він забезпечує інструментальну і методичну базу підтримки прийняття управлінських рішень. Розв'язання кожної окремої управлінської задачі потребує своїх методичних підходів, а оцінка показників залежать від мети, яку поставив собі банк.

В основі методики контролінгу лежить уточнення і коректування системи основних показників, що характеризують стан підприємства як економічної системи і процеси його функціонування

Формування механізму системи контролінгу проводять в два основних етапи: перший – формування системи тактичного контролінгу; другий – стратегічного. Прерогативою стратегічного контролінгу є орієнтація на формування та розвиток конкурентної переваги, оперативного – стійкість до її утримання.

Цілісна система контролінгу об'єднує аналіз, планування, облік і контроль в єдину систему, чітко визначає цілі банку, принципи управління, способи їх реалізації.

Здійснення аналізу середовища банку дозволяє визначити можливості та загрози, що виникли в зовнішньому середовищі, та сильні і слабкі сторони банку, що формуються в середині установи. Через встановлення ліній зв'язку між силою та слабкістю, які притаманні банківській установі, та зовнішніми погрозами чи можливостями визначають подальшу стратегію її розвитку.

Аналіз внутрішніх сильних і слабких сторін проводять як порівняльний, приділяючи основну увагу конкурентоспроможності банку. Ефективність управління в банку залежить від якості здійснення процесу планування, оскільки саме ця складова дозволяє забезпечити чітку координацію всіх дій, єдність внутрішніх цілей, дає змогу вибирати найраціональніші шляхи розвитку, зменшує ризик прийняття помилкових рішень, створює передумови для дієвого контролю, управління структурою банківських ресурсів, сприяє

підвищенню готовності до динамічних змін ринкової ситуації та формуванню цілей і напрямків діяльності банку.

Первинним інформаційним інструментом в контролінгу є система обліку, що включає бухгалтерський, фінансовий, статистичний та управлінський облік. У своїй єдності ці види обліку забезпечують контролінг внутрішньою інформацією про ресурси, їх джерела, напрями та ефективності використання. Система обліку формує також дані стосовно процесів, що протікають в банку і результати його діяльності.

Для забезпечення надійності, законності, ефективності, безпеки банківських операцій і діяльності банк повинен використовувати механізм контролю, який захищає від потенційних помилок, втрат і різних порушень.

Забезпечення ефективного контролю обумовлюється чітким визначенням об'єктів контролю, встановленням їх контролюючих параметрів, вибором оптимальних типів та методів проведення контролю.

Ефективність реалізації цієї системи залежить від правильно сформованої системи аналітичних показників, що оцінюють діяльність банку.

Отже, дієвий спектр інструментарію контролінгу дозволяє скоординувати та узгодити взаємозв'язки між елементами системи, забезпечуючи зворотний зв'язок у контурі регулювання. При цьому пріоритетність заходів повинна бути спрямована на усунення вузьких місць в роботі банку, орієнтацію на майбутнє згідно з зафіксованими в місії банку цілями, на досягнення конкретних результатів роботи.

В. М. Кремень, канд. екон. наук, доц. кафедри фінансів,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

СВІТОВА ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО НАГЛЯДУ

Ефективність регулювання та нагляду за фінансовим сектором залежить значною мірою від того, наскільки чітко визначені завдання, що стоять перед органами регулювання та нагляду, наскільки добре ці завдання розуміють і підтримують органи, що розробляють економічну політику держави та несуть відповідальність за її реалізацію. Хоча світова практика не виробила єдиного підходу щодо інституційної побудови системи регулювання та нагляду за фінансовим сектором, у практичній діяльності органів регулювання та нагляду за фінансовим сектором виділяють три моделі: секторну, на основі завдань і модель єдиного нагляду.

Секторна модель ґрунтується на чіткому розподілі завдань і функцій наглядових органів за діяльністю окремих секторів – банківського, страхового та фондового (інвестиційного), тобто регулювання та нагляд за функціонуванням сегмента фінансового сектора здійснюється окремим органом. Для більшості країн така модель стала основою майже всіх наглядових систем світу, оскільки становлення нагляду за діяльністю фінансового сектору починалося саме з неї з урахуванням історичних традицій.